KURJER WARSZAWSKI

D. 12. Stycznia.
PONIEDZIAŁEK.
ROK 1829.

№ 11

WSPOMNIENIA.
Odstąpienie Tatarów od Chmielnickiego 1655.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Dnia 8 Stycznia r. b. po półrocznej chorobie, rozstała się z tym światem ś. p. JW. Katarzyna z Bromirskich *Rogowska* Wdowa po Sędziu pokoiu *Romanie Rogowskim* Kawalerze Orderu S. Stanisła: zostawiwszy w nieutulonym żalu Syna, 2 Córek, całą swą Rodzinę i licznych Przyiacioł. Cnoty Chrześcijańskie i domowe zdobiły tę zacną Obywatelkę. Dziś iej zwłoki będą pochowane na Smętarzu Powązkowskim a we Czwartek odbędzie się żałobne Nabożeństwo w Kościele OO. *Reformatów*.

JW. Hra: Winc: *Krasiński* Jenerał Jazdy, Woiewoda, wyiechał do *Litwy*.

JP. Jakób *Marjański* otrzymał Uniwersytecki stopień *Lekarza* (Medicus), a JP. Józef *Abratowski* otrzymał patent na *Licencjata* Medycyny i Chirurgji.

W roku z. 1828, w *Warszawie* umarło z apoplexji osób 76, z zagorzenia 3, na gwałtowny kurcz żołądka 1, z powodu silnego udeżenia się 3, z spadnięcia z góry 10, przeiechano powozem 1, ziemia przywaliła 3, zadusił się 1, znaleziono dziecię nieżywe 1. Szkoda przez pogorzele zrządzona w *Warszawie* w r. z. wynosi w zabudowaniach złp. 29,775, w inwentarzu i ruchomościach zło. 920, zboża różnego korcy 960.

Wczorajsze widowisko w Teatrze Narodowym było nader świetne, zaszczyciły ie swą obecnością dostojne osoby płci obiej, znakomici Pisarze i Przyiaciele klassyczności. Póki smak dobry w literaturze dramatycznej panować nie przestanie, póty *Rasyn* będzie uwielbianym. *Andromakę* iuż drugi Tłumacz daie polskiej publiczności, obadwa zasłużyli na Jej wdzięczność; iaka iest różnica między temi tłumaczeniami, bez wątpienia obszerniejsze pisma uwiadomią czytelników. Wczasie wczorajszego przedstawienia bardzo często wznawiano oklaski, a po ukończeniu z zapałem żądano wiedzieć imie tłumacza; oświadczono iż to tłumaczenie zostało przysłanem Teatrowi Narodowemu *bezimiennie*. Pierwsze talenta naszej Traiedji, JPani *Ledóchowska*, JPanna *Żuczkowska*, JPP. *Szymanowski*, *Kudlicz*, *Werowski* wydali role po mistrzowsku i wszyscy iednogłośną wolą licznych słuchaczów przywołani zostali. Umieszczamy kilkanaście wierszy z tego tłumaczenia.

Z Aktu 4 Sceny Iszej.
Andromaka

Tak Cefizo miła
Nieprzed tobą się będę z moią myślą kryła,
Poznałam Cię w nieszczęściu niczem nie zachwianą;
Lecz mniemałam żem wzaiem lepiej ci iest znaną.
Tyżeś to sądzić mogła że zdradzę nikczemnie
Męża co się spodziewa ożyć znowu we mnie ?
Mamże tylu umarłych ciężką boleść wskrzeszać ?
Dla moiej spokojności ich spokojność mieszać ?
Też to na grobie męża poprzysięgłam śluby ?
Lecz trzeba było Syna ratować od zguby;
Pirrus go przez ten związek pod obronę bierze,
Dosyć mi na tem, znam go, i chętnie mu wierzę.
Popędliwy lecz szczery, iego się opieka
Dalej nawet rozciągnie niżli sam przyrzeka.
Ufam nawet tej zemście co Grekami włada
Że synowi Hektora pewno Ojca nada.
Idę więc, gdy tak srogi los dla mnie stanowi
Ostatek mego życia oddać Pirrusowi.

Tak idę, tę przysięgę spełnić uroczyście
Która go z Synem moim połączy wieczyście.
Lecz natychmiast Cefizo dla hańby tej zmycia,
Wydrę sobie tę resztę niewiernego życia;
Tak wszystkim się wypłacę w godnym mnie sposobie,
Pirrusowi, mężowi, dziecięciu i sobie.
O to podstęp niewinny przez miłość natchniony,
Tego Hektor od swoiej domaga się żony.
Poydę z nim z przodki memi złączyć się na wieki,
Ty mi droga Cefizo, ty zamkniesz powieki.

Cefiza.

Nie, nie zdołam Cię przeżyć.

Andromaka.

Umierać Ci bronię,
W czyieżbym dziecię moie powierzyła dłonie.
W tobie to ma ostatnia została podpora;
Żyłaś dla mnie, żyj także dla Syna Hektora.
Troianie Ci w nim swoię oddaią nadzieie,
Jleż to przez twe życie królów ocaleie!
Pilnuj przysiąg Pirrusa, błagaj go, zaklinaj,
A nakoniec w potrzebie i mnie mu wspominaj.
Wystaw mu świętość ślubów które z nim zawarłam;
Przypominaj że iego iuż żoną umarłam.
Niech zatrze wszelkie swoiej urazy wspomnienie
Zostawiaiąc mu syna nie mało go cenię.
Nauczaj tego syna iakie miał naddziady;
Jle zdołasz Cefizo prowadź go w ich ślady.
Powiedz mu iaką sławą imie swe okryli,
Raczej to co zdziałali niżeli czem byli.
Lecz zwłaszcza ojca w każdej wystawiaj mu dobie,
A czasem też i matkę przypomnijcie sobie.
Niech się iednak za zgubną zemstą nie ubiega;
Zostawuiem mu Pana niechaj mu ulega;
Niech swietnym sławy przodków nie chlubi się spad- (kiem;
Jest on ze krwi Hektora, lecz krwi tej ostatkiem.
Niech pomni iak ta reszta krwi drogą mi była,
Kiedym dla niej wstręt, miłość, życie poświęciła.

W pierwszym Tomie nowego pisma perjodycznego *Piast*, znajduie się 24 sposobów użytecznych dla gospodarstwa wiejskiego, domowego i ogrodnictwa. 32 opisów nowych wynalazków, lub artykułów dla rękodzielni i rzemieślników, tudzież 26 artykułów przepisuiących lekarstwa domowe, oraz sposoby leczenia zwierząt. Umieszczamy pare wyiątków. *Użycie Kartofli w miejsce mydła do prania.* Zupełnie z łupin i wszelkich nieczystości obranc i odmyte kartofle, gotuią się do połowy, ażeby ieszcze cokolwiek twarde były, poczem rozcieraią się na massę. Bieliznę trzeba naprzód w wannie lub innym drewnianem naczyniu przez godzin 24 w miękkiej wodzie moczyć, poczem wycisnąwszy z niej zupełnie wodę, parzy się taż sama bielizna w kotle, gorącym ukropem przez pół godziny, po którym czasie dobywa się z ukropu i dobrze wyżyma. W tenczas dopiero pociera się massą kartoflaną opisaną wyżej, iak mydłem i pierze iak zwyczajnie, gdyby zaś plamy nie puściły ieszcze, pociera się i pierze się powtórnie. Tym sposobem prana bielizna osobliwie kuchenna, traci wszystek zapach starej tłustości, nabywa białości, lecz oraz pewnej twardości iak gdyby krochmaloną była, czego łatwo się pozbawić, przepłókuiąc w zwyczajnej miękkiej letniej wodzie. — *Doświadczone zapobieżenie (preserwatywa) przeciw kurczowi żołądka.* Na dołku między żołądkiem a piersiami, nosić ciągle na gołem ciele zawieszoną na sznureczku tabliczkę kamienia malakitu.—

W. Antoni *Magier* Członek Towa: Król: War: Przyiaciół Nauk, w ciągu swoich 25 letnich badań nad stanem naszego klimatu, uczynił obserwacji *termometrycznych*, to iest: nad zmianami ciepła i zimna w liczbie 27,393; *barometrycznych* czyli nad zmianami ciśnienia powietrza także 27,393; *hygrometrycznych*, czyli nad zmianami wilgoci w powietrzu 25,203; obserwacji z *anemoskopem* to iest ściągaiących się do kierunku wiatru 27,393, *udometrycznych* czyli co do ilości spadaiącej wody z powietrza, w stanie deszczu, śniegu, gradu itp. uczynił około 3120; *atmedometrycznych* t. i. nad ilością wysychaiącej wody, około 555; na ostatek nad *stanem nieba* czyli nad zmia-

nami pogody, słoty i t. p. uczynił dostrzeżeń 27,393. W ogóle więc liczba obserwacji zrobionych i zapisanych przez P. *Magiera* iak się można zapewnić z iego *dzienników*, wynosi z okładem 138,000. Oprócz tych dostrzeżeń wykonywanych przez samego P. *Magiera* w iego obserwatorjum przy ulicy *Piwnej*, pomieszczone są ieszcze w owych dziennikach wszystkie podobne dostrzeżenia czynione przed nim w Warszawie, i te które od 30 lat zapisywane są przy moście nad wzbieraniem i upadaniem Wisły. Z tych wszystkich dostrzeżeń ułożony został obraz, przedstawiaiący stan naszego klimatu, który pod nazwiskiem *Karty meteorograficznej stolicy Królestwa Polskiego* wyszedł niedawno z pod prassy litograficznej w małej liczbie exemplarzy i wraz z objaśnieniem w polskim i francuzkim ięzyku, znajduie się do nabycia dla miłośników *nauk przyrodzonych* w składzie *Gałęzowskiego* i *Brzeziny* za cenę zł. 3.

Doszła tu wiadomość że w *Dreznie* zakończył życie JW. Dominik *Ciecierski* Marszałek Obwodu Białostockiego.

Z litografji A. *Brzeziny* i *Komp:*, wyszły, nowy Mazur i Galopada na fortepjan, skomponowane przez Panią *Memethy*, kosztuie zł: 1.

Pierwsza Kwadra dziś o godz: 8, min: 11, rano.—Zimna stopni 10.

Dnia 23 Czerwca r. z. gdy wojsko *Rossyjskie* przypuszczało szturm do twierdzy Tureckiej *Karsu*, Żołnierz z pułku strzeleckiego przed wszystkiemi wskoczył na wał i iuż miał porwać nieprzyiacielski sztandar, kula ugodziła go śmiertelnie. Nadbiegli waleczni Rossjanie do których konaiąc rzekł: »Bądźcie zdrowi bracia, lecz dobądźcie twierdzy!»

NOWOSCI ZAGRANICZNE.

W giełdzie Londyńskiej rozeszła się pogłoska na nowo że Królewicz *Don Michał* umarł i że ciało iego iuż iest balsamowane, lecz doniesienia z *Lisbony* zapewniaią iż ten Xże ma się lepiej.— Słychać że Cesarz *Don Pedro* ma wezwać pomocy *Anglji* w sprawie *Portuga:* a ieśliby doznał odmowy, weźwie pomocy *Francji*.—Przez *Belgrad* przeieżdżał goniec Francuzki, mówią że wiezie bardzo ważne depesze do *Stambułu* a to w sprawie Greków.— Zatrważaiącą odebrano wiadomość z *Patrasu*, że o kilka mil od tego miasta wszczęła się morowa choroba! Dowódcy wojska Francuz: będącego w *Grecji* natychmiast przedsięwzięli zaradcze środki, gdyż to wojsko zagrożone zostało okropnem niebespieczeństwem! —Zapewniaią że miasto *Salona* oddawna przez 2000 Greków oblegane, nakoniec przez Turków opuszczone zostało, ustąpili z niego dobrowolnie d. 3 z. m.—*Stambuł* ciągle iest okopywany.—W wielu miejscach *Francji* teraz chleb iest bardzo drogi.

Słychać, iż Dwory Angielski i Francuzki chcą wysłać delegowanych do pewnej wyspy Tureckiej, i wezwać *Portę*, aby tam wysłała pełnomocnika dla odbywania układów. — W *Niderlandach* będzie znacznie pomnożona liczba *Siostr Miłosierdzia* reguły S. *Wincentego a Paulo*.—Miesiąc Grudzień tak był ciepły w *Anglji*, że słyszano *Kukułki*, i rozkwitały kwiaty.—W wiosce pod *Dublinem* niedawno umarł Pisarz prowentowy, z tej przyczyny, że gdy mu sąd nakazał oddać 5 gwinei organiście któremu był winien, a z którym żył w niezgodzie, gdy oddawał, połknął ie! i nazaiutrz w boleściach zakończył życie. Organista domagał się aby nieboszczyk dłużnik był exenterowany, dla wydobycia należytości, co uskuteczniono.

Sztukmistrz *Bosko* opuściwszy *Warszawę*, był iak najlepiej przyjmowany w wielu miastach, szczególniej w *Berlinie* miewał mnó-

stwo widzów, chwalono go z zapałam, stał się przedmiotem mody w tej stolicy, od iego imienia nazwano płaszcze, pomady, kadzidła etc: Gdy dał ostatnie widowisko, Damy osypały go kwiatami; rozdawano wiersze na iego pochwałę które zgodnie powtórzyły wszystkie Dzienniki. W *Wiedniu* również został przyięty; miał szczęście okazywać swe doświadczenia przed całą Rodziną Cesarską, a gdy dawał swe widowiska w wielkim teatrze, mnóstwo widzów wracało nie znalazszy miejsca.

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Pieszkowski Józ: Ob:, Bryzel Karól Hr:, Chłapowski Jzy: Hr:, Dąbrowski Adam Ob:, Gruszecki Kon: Ob:, Kuczyński Anto: Ob:, Ostrowski Tade: Ob:, Pusłowski Marszałek, Szamiat Józ: Ob:, Turski Sędzia, Wilde Jan Ob:, Skarbkowa Tek: Hr:, Sadowski Felix Ob:, Wulgolaski Łukasz Ob:, Marski Jan Ob:, Bentkowski Fran: Ob:, Kraiewski Anto: Ob:, Kleczowski Felix Ob:, Szwartz Józ: Ob: Wysocki Ludwik Ob:, Ostrowski Józef.

DONIESIENIA.

Przy ulicy Żabiej pod Nr 955 właściciel Traktjerni ma zaszczyt uwiadomić że w niej Łaskawi Goście znajdą według żądania Potrawy smaczne, czystość i rychłą usługę za cenę mierną.

Podpisana ma zaszczyt donieść Szanownej Publiczności, iż w iej Magazynie w Płocku w domu JP. Czajkowskiego przy ulicy Grodzkiej, podług Motyla Paryzkiego zawsze utrzymywanego, robią się różne Stroiki, Suknie z garnirowaniem do którego umyślnie z zagranicy iest maszyna sprowadzona, przytem Kwiaty i Pióra z fabryk Warszawskich za najpomierniejszą cenę sprzedawane będą. — *Tekla Sylawa.* W tymże domu Krawiec Męzki utrzymuiący Żurnale Paryzkie znajduie się, który podług nich robi w iak najlepszym guście i za pomierną cenę.

Uwiadamia się iż od dnia 1 Stycznia r. b. iuż otworzony został Sklep do sprzedaży Żelaza, i różnych wyrobów tak kutych iako i lanych z fabryk Chlewiskich JW. Hrabi Romana Sołtyka, przy ulicy Elektoralnej w domu pod Nr 746 o gatunkach wyrobów i ich rodzaiu można powziąść wiadomość z wykazów na ten cel wydać się maiących bezbłatnie tak w Warszawie w Składzie iako i Chlewiskach komu będzie potrzeba.

☞ Niżej podpisany ma honor uprzejmie donieść Prześwietnej Publiczności, iż od dnia dzisieiszego ciągle przez czas karnawału trudnić się będzie smażeniem Pączków z Konfiturami, a to w tem samem mieszkaniu iak w latach poprzednich, to iest w domu pod Nr 67 w Rynku Starego Miasta na 2m piętrze od tyłu, przez podwórko, za których dobroć zaręczam; kopa takowych Pączków zł: 8 sztuka gr: 3. — *Adam Jaworski.*

Dnia 16 Stycznia r. b. o godzinie 10 zrana przy ulicy Podwale pod Nr 532, Biliard mahoniowy suknem zielonem wybity, z 5ma billami, z kilkunastu kiiami, 2ma Lampami blaszanemi, prawie zaięty, przez publiczną Licytacją w powyższym terminie za gotowe pieniądze sprzedany zostanie. —

Jan Kanty Bategowski Komornik Sądowy.

Przybylec posiadaiący nauki, iezyk Rossyjski, Polski, Francuzki, Niemiecki, Łaciński, praktykę edukacji młodzi, metodę rychłego doskonalenia w ięzykach nawet i dojrzałych w wieku, i świadectwami w tem zalecaiący się, życzy tym celem poświęcić trudy swoie tu w mieście, uprasza potrzebnych o danie adressu do P. Malcza Złotnika przeciw OO. Bernardynów, pod Nr 448.

Ostrygi świeże duże dzisiejszą Pocztą nadejdą do Handlu niżej podpisanego Nr 1305 przy ulicy Nowy Swiat. — M. Madejka.

Dama, która zgubiła Bransoletkę brązową pozłacaną, w ogniwa, przy spięciu zameczek w formie serca, za okazaniem pozostałej, może odebrać w Drukarni Kurjera.

Dworek z ogrodem fruktowym przeszło 50 sztuk różnego gatunku maiący, długości 200, szerokości 62 łokcie, przy ulicy Pawiej pod Nr 2329 iest do sprzedania, wiadomość tamże.

Fabryka Skór znana dawniej pod imieniem Józefa Bem, na nowo otworzoną została w Mieście Białymstoku, wyrabia skóry surowe wszelkiego gatunku, niemniej przyjmuie wszelkie obstalunki, przyrzekaiąc w wypełnieniu największą akuratność i dokładność zachować, a to za pomierną cenę, spodziewaiąc się, że łaskawi interessanci licznemi zleceniami zaszczycić go raczą. — *Józef Bem*

TEATR. Jutro Opera *Cyrulik Sewilski.*